

MUSTAQILLIK – O‘ZBEKISTONNING BARQAROR TARAQQIYOTI VA MILLIY MANFAATLARINI TA’MINLASHNING HUQUQIY ASOSI

Nematillayev Shuhrat Qodirovich

Jamoat xavfsizligi universiteti kafedra

dotsenti, polkovnik

Annotatsiya. *Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi mamlakatning barqaror taraqqiyoti va milliy manfaatlarini ta’minlashning muhim huquqiy asosi sifatida tahlil qilinadi. Unda mustaqillikning siyosiy-huquqiy mazmuni, davlat suverenitetini mustahkamlash, milliy manfaatlarni himoya qilish, qonun ustuvorligini ta’minlash hamda demokratik va huquqiy davlat barpo etish jarayonidagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, mustaqillik yillarida shakllangan konstitutsiyaviy-huquqiy tizimning mamlakatning siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy va ma’naviy taraqqiyotini ta’minlashdagi o‘rni ochib beriladi.*

Kalit so‘zlar: *O‘zbekiston mustaqilligi, davlat suvereniteti, milliy manfaatlar, barqaror taraqqiyot, huquqiy davlat, konstitutsiyaviy-huquqiy asoslar, qonun ustuvorligi, inson huquqlari, demokratik islohotlar, milliy xavfsizlik, davlat boshqaruvi, ijtimoiy adolat, xalq farovonligi, siyosiy barqarorlik, Yangi O‘zbekiston.*

O‘zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi mamlakatning siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy va huquqiy taraqqiyotida tub burilish yasagan tarixiy voqea hisoblanadi. Mustaqillik xalqning o‘z taqdirini o‘zi belgilashi, milliy manfaatlarini mustaqil ravishda ifoda etishi va davlat rivojlanishining ustuvor yo‘nalishlarini o‘z ehtiyojlari hamda tarixiy qadriyatlari asosida belgilashi uchun mustahkam zamin yaratdi. Shu jihatdan, mustaqillikni faqat davlatning siyosiy-huquqiy maqomi sifatida emas, balki jamiyatning barqaror rivojlanishi, inson manfaatlarining ta’minlanishi va milliy manfaatlarning himoya qilinishini kafolatlovchi fundamental qadriyat sifatida baholash lozim.

Mustaqil davlat sifatida O'zbekistonning taraqqiyot yo'li, avvalo, mustahkam huquqiy poydevorni shakllantirish bilan bog'liq bo'ldi. Mustaqillikdan keyingi davrda milliy qonunchilik tizimining yaratilishi, davlat hokimiyati va boshqaruvi institutlarining shakllantirilishi, inson huquq va erkinliklarini kafolatlashning huquqiy mexanizmlarining rivojlantirilishi mamlakatning mustaqil taraqqiyot modelini belgilab berdi. Ayniqsa, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi milliy davlatchilik va huquqiy tizim rivojida alohida tarixiy ahamiyat kasb etdi.

Bugungi kunda mustaqillikning huquqiy mazmuni O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasida yanada rivojlantirilgan. 2023-yil 30-aprelda umumxalq referendumida qabul qilingan Konstitutsiyaning 1-moddasida O'zbekiston suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida belgilangan. Shuningdek, davlat xalq irodasini ifoda etishi va uning manfaatlariga xizmat qilishi, davlat organlari va mansabdor shaxslar jamiyat hamda fuqarolar oldida mas'ul ekanligi konstitutsiyaviy darajada mustahkamlangan. Mustaqillik va barqaror taraqqiyot o'rtasidagi uzviy bog'liqlik, avvalo, davlatning o'z ichki va tashqi siyosatini mustaqil ravishda amalga oshirish imkoniyatida namoyon bo'ladi. Suveren davlat o'zining milliy manfaatlarini mustaqil belgilaydi, iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish strategiyasini ishlab chiqadi, fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilishga qaratilgan qonunchilik siyosatini olib boradi. Shu ma'noda, mustaqillik mamlakat taraqqiyotining siyosiy sharti bo'lsa, qonun ustuvorligi va samarali huquqiy tizim ushbu taraqqiyotning muhim kafolati hisoblanadi.

O'zbekiston Konstitutsiyasining muqaddimasida davlat suvereniteti prinsiplari, demokratiya, erkinlik va tenglik, ijtimoiy adolat va birdamlik g'oyalariga sadoqat, inson huquq va erkinliklarini ta'minlash, hozirgi va kelajak avlodlar oldidagi mas'uliyat hamda mamlakat farovonligini ta'minlash kabi fundamental maqsadlar o'z ifodasini topgan. Mazkur konstitutsiyaviy qadriyatlar mustaqillikning mazmunini yanada boyitib, uni inson va jamiyat manfaatlarini bilan chambarchas

bog'laydi. Shuningdek, yangi tahrirdagi Konstitutsiyada inson, uning hayoti, erkinligi, sha'ni va qadr-qimmatini oliy qadriyat sifatida e'tirof etilgani mustaqil O'zbekiston taraqqiyotining insonparvarlik mohiyatini ko'rsatadi. Konstitutsiyada inson huquq va erkinliklarining bevosita amal qilishi, davlat organlari tomonidan qo'llaniladigan huquqiy ta'sir choralari mutanosiblik prinsipiga asoslanishi va qonunchilikdagi ziddiyat hamda noaniqliklarning inson foydasiga talqin etilishi kabi muhim kafolatlar belgilangan. Mustaqillikning barqaror taraqqiyot uchun huquqiy asos sifatidagi ahamiyati iqtisodiy va ijtimoiy sohalaridagi islohotlarda ham yaqqol namoyon bo'lmoqda. Huquqiy davlatning shakllanishi, davlat boshqaruvining takomillashuvi, fuqarolik jamiyati institutlarining rivojlanishi, tadbirkorlik faoliyati uchun huquqiy kafolatlarning kuchayishi, ijtimoiy himoya tizimining takomillashuvi va inson kapitaliga e'tiborning ortishi mamlakatning mustaqil taraqqiyot strategiyasi bilan bevosita bog'liqdir.

Ayni paytda globallashtirish, geosiyosiy raqobat, iqtisodiy beqarorlik, axborot xavfsizligi va ekologik muammolar kabi zamonaviy chaqiriqlar milliy manfaatlarni himoya qilishning huquqiy mexanizmlarini doimiy ravishda takomillashtirishni talab etmoqda. Bunday sharoitda davlat mustaqilligini mustahkamlash nafaqat hududiy va siyosiy suverenitetni himoya qilish, balki iqtisodiy, huquqiy, axborot, ekologik va ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlash bilan ham chambarchas bog'liqdir.

Shu nuqtai nazardan, O'zbekiston mustaqilligining huquqiy asoslarini, uning milliy manfaatlarni ta'minlash va barqaror taraqqiyotga ta'sirini ilmiy jihatdan o'rganish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, mustaqillik yillarida shakllangan milliy huquq tizimini, konstitutsiyaviy islohotlarni va davlat boshqaruvidagi yangilanishlarni tahlil qilish bugungi taraqqiyot jarayonlarining huquqiy mohiyatini chuqurroq anglash imkonini beradi.

Mazkur maqolaning maqsadi O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining mamlakat barqaror taraqqiyoti va milliy manfaatlarini ta'minlashdagi huquqiy ahamiyatini tahlil qilish, mustaqillik yillarida shakllangan konstitutsiyaviy-huquqiy asoslarning mazmunini ochib berish hamda zamonaviy sharoitda milliy manfaatlarni

himoya qilish va barqaror rivojlanishni ta'minlashning ustuvor huquqiy yo'nalishlarini aniqlashdan iborat.

O'zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi mamlakatning o'ziga xos milliy taraqqiyot yo'lini belgilash, davlat hokimiyati va boshqaruvi tizimini mustaqil ravishda shakllantirish hamda milliy huquq tizimini yaratish imkonini berdi. Mustaqillikdan avval mavjud bo'lgan huquqiy va boshqaruv mexanizmlarining katta qismi markazlashgan siyosiy tizim talablariga moslashtirilgan bo'lsa, mustaqillikdan keyingi davrda ularni milliy manfaatlar, xalqning tarixiy qadriyatlari va zamonaviy demokratik tamoyillar asosida qayta shakllantirish zarurati yuzaga keldi.

Mustaqillikning dastlabki yillarida suveren davlatning huquqiy poydevorini yaratish ustuvor vazifaga aylandi. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi qabul qilinishi ana shu jarayonning eng muhim natijalaridan biri bo'ldi. Konstitutsiya davlat suvereniteti, xalq hokimiyatchiligi, qonun ustuvorligi, inson huquq va erkinliklarining ustuvorligi hamda hokimiyatlar bo'linishi kabi fundamental prinsiplarni mustahkamladi.

Shu tariqa, mustaqillik milliy qonunchilik tizimining rivojlanishi uchun zarur siyosiy-huquqiy sharoitni yaratdi. Fuqarolik, jinoyat, mehnat, ma'muriy, iqtisodiy va boshqa huquq sohalarida milliy qonunchilikning shakllanishi davlat va jamiyat hayotidagi munosabatlarni mustaqil ravishda huquqiy tartibga solish imkonini berdi.

Mustaqillikning huquqiy mohiyati, avvalo, davlatning ichki va tashqi siyosatini mustaqil belgilash huquqida namoyon bo'ladi. Suverenitet davlatga o'z hududida Konstitutsiya va qonunlarning ustuvorligini ta'minlash, milliy xavfsizlik va iqtisodiy manfaatlarni himoya qilish, xalqaro munosabatlarda teng huquqli subyekt sifatida ishtirok etish imkonini beradi.

Milliy manfaatlar davlatning siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy va xavfsizlik sohalaridagi uzoq muddatli strategik maqsadlarini ifodalaydi. Mustaqil davlat sharoitida ushbu manfaatlarni aniqlash, himoya qilish va amalga oshirishning asosiy vositalaridan biri huquq hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida davlatning suvereniteti, hududiy yaxlitligi, xalq hokimiyatchiligi, inson huquq va erkinliklari, ijtimoiy adolat va qonun ustuvorligi kabi prinsiplarning mustahkamlanishi milliy manfaatlarni huquqiy jihatdan himoya qilishning fundamental asosini tashkil etadi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada O‘zbekistonning suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatidagi maqomi mustahkamlangan. Bu norma davlat taraqqiyotining strategik yo‘nalishini belgilab, huquqiy davlat va ijtimoiy adolat tamoyillarini davlat siyosatining muhim mezoniga aylantirdi.

Konstitutsiyada inson huquq va erkinliklarining oliy qadriyat sifatida e’tirof etilishi milliy manfaat tushunchasining zamonaviy mazmunini ham belgilaydi. Chunki davlat manfaatlari, avvalo, jamiyat va fuqarolarning qonuniy manfaatlari bilan uyg‘un bo‘lishi lozim. Shu sababli zamonaviy davlat siyosatida inson manfaatlari, xalq farovonligi va ijtimoiy adolatni ta’minlash milliy manfaatlarning ajralmas qismi sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Milliy manfaatlarni ta’minlashning huquqiy mexanizmlari davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining qonuniyligi, sud hokimiyatining mustaqilligi, fuqarolarning huquqiy himoyasi, korrupsiyaga qarshi kurashish va davlat organlarining jamiyat oldidagi hisobdorligi kabi yo‘nalishlarni ham qamrab oladi.

Barqaror taraqqiyot davlatning siyosiy barqarorligi, iqtisodiy salohiyati, ijtimoiy farovonligi, ekologik xavfsizligi va inson kapitalining rivojlanishi bilan belgilanadi. Mazkur omillarning barchasi, o‘z navbatida, davlatning mustaqil siyosat yuritish imkoniyatlari bilan chambarchas bog‘liq.

Mustaqillik O‘zbekistonga iqtisodiy taraqqiyotning milliy modelini shakllantirish, bozor munosabatlarini bosqichma-bosqich rivojlantirish, tadbirkorlik va xususiy mulkni huquqiy jihatdan himoya qilish imkonini berdi. Keyingi yillarda iqtisodiyotni liberallashtirish, investitsiyalarni jalb qilish, tadbirkorlik subyektlari uchun huquqiy kafolatlarni kuchaytirish va raqobat muhitini rivojlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirildi.

Barqaror taraqqiyotning muhim ko'rsatkichlaridan biri aholi farovonligidir. Shu sababli mustaqil davlat siyosatida ta'lim, sog'liqni saqlash, bandlik, ijtimoiy himoya va kambag'allikni qisqartirish kabi yo'nalishlarga katta e'tibor qaratilishi tabiiydir. Bunday siyosatning huquqiy asoslari qonunlar va davlat dasturlari orqali mustahkamlanib bormoqda.

Shuningdek, barqaror taraqqiyot ekologik xavfsizlik bilan ham bevosita bog'liq. Orol dengizi fojiasi, suv resurslarining cheklanganligi, iqlim o'zgarishi va atrof-muhit muhofazasi bilan bog'liq masalalar milliy manfaatlarning muhim tarkibiy qismiga aylandi. Shu sababli ekologik huquq va tabiatni muhofaza qilishga oid qonunchilikni takomillashtirish O'zbekistonning uzoq muddatli taraqqiyot strategiyasida alohida o'rin egallaydi.

Huquq ustuvorligi mustaqil davlatning barqaror taraqqiyotini ta'minlovchi asosiy tamoyillardan biridir. Qonun ustuvor bo'lmagan jamiyatda fuqarolarning huquqiy himoyasi, iqtisodiy barqarorlik va davlat organlari faoliyatining samaradorligini ta'minlash qiyin.

O'zbekiston mustaqillik yillarida inson huquq va erkinliklarini himoya qilishning huquqiy mexanizmlarini bosqichma-bosqich rivojlantirdi. Fuqarolarning sud orqali himoyalaniish imkoniyatlarining kengaytirilishi, advokatura institutining takomillashtirilishi, inson huquqlarini himoya qiluvchi milliy institutlarning rivojlanishi ushbu jarayonning muhim yo'nalishlaridan bo'ldi.

Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada insonning huquq va erkinliklari bevosita amal qilishi, davlat organlarining inson huquqlarini ta'minlashga doir majburiyatlari, huquq va erkinliklarni cheklashning qonuniyligi va mutanosibligi kabi muhim kafolatlar kuchaytirildi.

Bu holat mustaqillik tushunchasining mazmuni faqat davlat suvereniteti bilan cheklanmasligini ko'rsatadi. Mustaqillikning chinakam mazmuni insonning huquq va erkinliklarini ta'minlash, uning munosib hayot kechirishi uchun zarur siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sharoitlarni yaratish bilan ham belgilanadi.

Mustaqil davlat uchun milliy xavfsizlikni ta'minlash uning suvereniteti va barqaror taraqqiyotining muhim shartidir. Zamonaviy sharoitda milliy xavfsizlik tushunchasi an'anaviy harbiy xavfsizlikdan tashqari siyosiy, iqtisodiy, axborot, ekologik, kiber va jamoat xavfsizligi yo'nalishlarini ham qamrab olmoqda.

Globallashuv jarayonlari bilan bir qatorda xalqaro terrorizm, diniy ekstremizm, transmilliy jinoyatchilik, kiberjinoyatchilik, noqonuniy migratsiya va axborot makonidagi tahdidlar davlatlarning milliy manfaatlariga bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli O'zbekistonda milliy xavfsizlikni ta'minlashning huquqiy mexanizmlarini zamonaviy tahdidlarga moslashtirish muhim vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Milliy manfaatlarni himoya qilishda davlatning mudofaa salohiyati, jamoat xavfsizligi tizimi, huquqni muhofaza qiluvchi organlarning samarali faoliyati va fuqarolarning huquqiy madaniyati o'zaro uyg'un holda rivojlanishi zarur. Xavfsizlik va barqarorlikning ta'minlanishi esa iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish uchun qulay muhit yaratadi.

Shu jihatdan mustaqillik va xavfsizlik bir-birini to'ldiruvchi tushunchalardir. Mustaqillik davlatga milliy xavfsizlik siyosatini mustaqil ravishda shakllantirish imkonini bersa, ishonchli xavfsizlik tizimi davlat suverenitetini amalda himoya qilishning muhim kafolati hisoblanadi.

Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, davlat mustaqilligi va milliy manfaatlarni ta'minlash masalasi har bir mamlakatning tarixiy, siyosiy va huquqiy xususiyatlariga bog'liq holda amalga oshiriladi. Rivojlangan davlatlarda huquq ustuvorligi, demokratik institutlar, inson huquqlarining kafolatlanishi va iqtisodiy erkinliklar barqaror taraqqiyotning asosiy omillari sifatida qaraladi.

Yevropa davlatlarida inson huquqlarini xalqaro standartlar asosida himoya qilish, sud-huquq tizimining mustaqilligi va davlat organlarining hisobdorligini ta'minlashga katta e'tibor beriladi. Singapur tajribasida qonun ustuvorligi, korrupsiyaga qarshi qat'iy siyosat va samarali davlat boshqaruvi barqaror taraqqiyotning muhim omillari sifatida namoyon bo'ladi. Janubiy Koreya tajribasi

esa siyosiy modernizatsiya, iqtisodiy taraqqiyot va inson kapitaliga investitsiyalarni uyg'unlashtirishning samaradorligini ko'rsatadi.

O'zbekistonning taraqqiyot modeli esa milliy tarixiy tajriba, milliy qadriyatlar va zamonaviy xalqaro standartlarning uyg'unligiga asoslanib rivojlanmoqda. Bunda xorijiy tajribani to'g'ridan-to'g'ri ko'chirish emas, balki uning ijobiy jihatlarini milliy sharoitga moslashtirish muhim ahamiyatga ega.

Ayniqsa, davlat boshqaruvida ochiqlik va shaffoflikni kuchaytirish, fuqarolarning davlat boshqaruvidagi ishtirokini kengaytirish, sud-huquq tizimini takomillashtirish va inson huquqlarini ta'minlash bo'yicha xalqaro tajribadan foydalanish O'zbekistonning barqaror rivojlanishiga xizmat qilishi mumkin.

Bugungi kunda mustaqillikni yanada mustahkamlash va milliy manfaatlarni samarali ta'minlash uchun huquqiy davlat prinsiplarini amaliy jihatdan kuchaytirish muhimdir. Bunda qonunchilikning barqarorligi, huquqni qo'llash amaliyotining bir xilligi, sud-huquq tizimining samaradorligi va fuqarolarning huquqiy himoyasi alohida ahamiyat kasb etadi.

Birinchi navbatda, **qonun ustuvorligini ta'minlash** davlat siyosatining doimiy ustuvor yo'nalishi bo'lishi kerak. Qonunning hamma uchun teng amal qilishi, davlat organlarining o'z vakolatlari doirasida faoliyat yuritishi va mansabdor shaxslarning jamiyat oldidagi mas'uliyatini kuchaytirish huquqiy davlatning muhim shartidir.

Ikkinchidan, **inson kapitalini rivojlantirish** milliy manfaatlarni ta'minlashning uzoq muddatli omili hisoblanadi. Sifatli ta'lim, zamonaviy kasbiy tayyorgarlik, ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirish davlatning iqtisodiy va intellektual salohiyatini oshiradi.

Uchinchidan, **raqamli transformatsiya va kiberxavfsizlikni ta'minlash** zamonaviy mustaqillikning yangi o'lchamlaridan biri sifatida qaralishi lozim. Axborot texnologiyalarining tez rivojlanishi davlat va jamiyat hayotining barcha sohalariga ta'sir ko'rsatayotgan bir sharoitda milliy axborot makonini himoya qilish va raqamli suverenitetni mustahkamlash muhim vazifaga aylanmoqda.

To'rtinchidan, **ekologik barqarorlik va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish** milliy manfaatlarning uzoq muddatli istiqboldagi muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Iqlim o'zgarishi, suv tanqisligi va ekologik muammolar sharoitida ekologik xavfsizlikni ta'minlash davlat siyosatining strategik yo'nalishlaridan biri bo'lishi zarur.

Beshinchidan, **fuqarolik jamiyati institutlarini rivojlantirish va jamoatchilik nazoratini kuchaytirish** davlat va jamiyat o'rtasidagi o'zaro ishonchni mustahkamlaydi. Faol fuqarolik jamiyati davlat siyosatining xalq manfaatlariga mosligini ta'minlashga, ijtimoiy muammolarni aniqlash va ularni samarali hal etishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, O'zbekiston mustaqilligining huquqiy mazmuni yillar davomida davlat suverenitetini ta'minlashdan tortib inson huquqlari, qonun ustuvorligi, ijtimoiy adolat va barqaror taraqqiyot kabi keng qamrovli qadriyatlarni o'z ichiga oluvchi tizimga aylandi. Shu sababli mustaqillikni mustahkamlashning eng muhim sharti davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarida huquq ustuvorligini ta'minlash, milliy manfaatlarni xalq farovonligi bilan uyg'unlashtirish va zamonaviy tahdidlarga mos huquqiy mexanizmlarni izchil rivojlantirishdan iboratdir.

Xulosa qilib aytganda, **mustaqillik O'zbekistonning barqaror taraqqiyoti va milliy manfaatlarini ta'minlashning fundamental huquqiy asosi** bo'lib, uning mustahkamligi davlat suvereniteti, qonun ustuvorligi, inson huquqlari va jamiyat barqarorligi bilan bevosita bog'liqdir. Mustaqillikni asrash va rivojlantirish faqat davlat organlarining emas, balki butun jamiyat va har bir fuqaroning umumiy mas'uliyatidir.

Kelgusida O'zbekistonning barqaror taraqqiyoti, avvalo, milliy manfaatlarni inson manfaatlarini bilan uyg'unlashtirish, huquqiy davlat prinsiplarini izchil amalga oshirish, zamonaviy xavf-xatarlarga mos huquqiy mexanizmlarni yaratish va fuqarolarning farovon hayoti uchun munosib shart-sharoitlarni ta'minlash bilan chambarchas bog'liq bo'ladi. Shu ma'noda, mustaqillikni mustahkamlash – mamlakatning bugungi taraqqiyotini ta'minlash bilangina emas, balki kelajak

avlodlar uchun huquqiy, barqaror va farovon davlat barpo etish bilan ham bevosita bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining 1991-yil 31-avgustdagi **“O'zbekiston Respublikasining davlat mustaqilligi asoslari to'g'risida”gi Qonuni.**
3. O'zbekiston Respublikasining 1995-yil 22-dekabrdagi **“O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari to'g'risida”gi Qonuni.**
4. O'zbekiston Respublikasining 2017-yil 3-yanvardagi **“Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida”gi Qonuni.**
5. O'zbekiston Respublikasining 2022-yil 15-apreldagi **“Kiberxavfsizlik to'g'risida”gi Qonuni.**
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi **“O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi PF-4947-son Farmoni.**
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi **“2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”gi PF-60-son Farmoni.** Ushbu strategiyada inson huquqlari, davlat organlarining hisobdorligi, fuqarolik jamiyati, iqtisodiy islohotlar va ijtimoiy himoya kabi yo'nalishlar ustuvor vazifalar sifatida belgilangan.